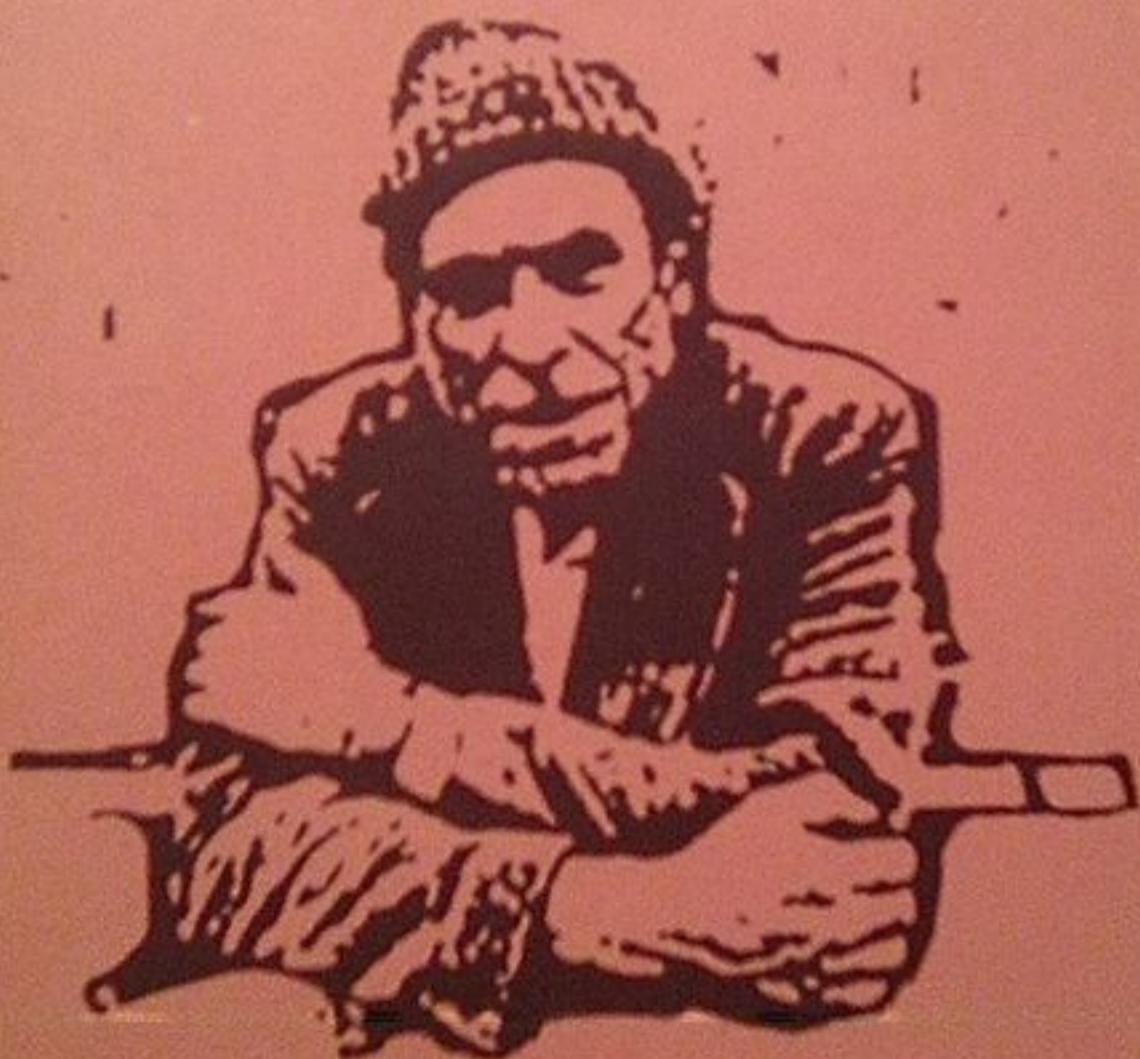
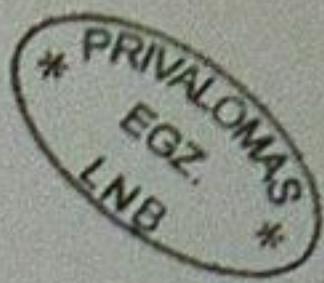

Charles Bukowski

PAPRASTOS BEPROTYBĖS ISTORIJOS

K

Charles Bukowski

PAPRASTOS BEPROTÝBËS ISTORIJOS

Iš anglų kalbos vertė Marius Burokas

Žurnyks

45 KALIBRAS NUOMAI SUSIMOKĘTI	7
UŽ GROTŲ SU DIDŽIAUSIU VISUOMENĖS PRIEŠU	15
VAIZDAI IŠ KALĖJIMO GYVENIMO	22
BEPROTNA MIS Į RYTUS NUO HOLIVUDO	26
AR VERTA PASIRINKTI RAŠYTOJO KELIĄ?	44
GRANDIOZINĖS ZEN VESTUVĖS	59
SUSITAIKYMAS	76
KANTAS, PIZĖ IR NAMAI NAMUČIAI	83
SUDIEV, VATSONAI	92
DIDIEJI POETAI MIRŠTA GARUOJANČIUOSE ŠUDŲ KATILUOSE	98
MANO VIEŠNAGĖ KŪRYBOS NAMUOSE	105
IDIOTIŠKI JÈZÙS	113
JAUTRI ASMENYBĖ	127
PRIEVARTAUJAI PRIEVARTAUJA!	132
ŠÈTONIŠKAS MIESTAS	139
ELKIS, KAIP IŠMANAI	145
DOLERIS IR DVIDEŠIMT CENTŪ	153
BE KOJINIŲ	157
RAMUS TYKUS POKALBIS	166
ALUS, POETAI IR ŠNEKOS	173
NUŠOVIAU ŽMOGU RENO	178
MOTERŲ LIETUS	189
NAKTINĖS BEPROTYBĖS GATVĖS	196
VIOLETINIS KAIP VILKDALGIS	207
AKYS Tarsi DANGUS	215
SKIRIAMA VOLTERIUI LOUENFELSUI	222
POTENCIALAUS SAVIŽUDŽIO UŽRAŠAI	231
UŽRAŠAI APIE CHOLERA	238
NESEKMINGA KELIONĖ	246
MANO SRIUBOJE – GYVUNÉLIŷ PAVIDALO SAUSAINIAI	250
POPULIARUS ŽMOGUS	267
ELITINIS ŽIRGAS	273
DIDYSIS MARIHUANOS ŽAIDIMAS	280
ANTKLODÉ	285

GRANDIOZINĖS ZEN VESTUVĖS

Sédėjau gale, įsispraudęs tarp rumuniškos duonos, kepeninės, alaus ir vaisvandeniu; buvau pasirišęs žalią kaklaraištį, pirmajį kaklaraištį per dešimt metų nuo tévo mirties. Turéjau būti pabroliu zen vestuvèse. Holisé lèkè 130 kilometrų per valandą greičiu, keturių pèdų Rojaus barzda plevésavo ir lindo man į veidą. Važiavom mano šešiasdešimt antrų metų „Kometa“, tik aš negaléjau vairuoti – neturéjau draudimo, buvau gavęs dvi baudas už vairavimą išgérus ir sparčiai girtéjau dabar. Holisé ir Rojus tris méniesius gyveno susimetę, Holisé išlaiké Rojų. Aš sédéjau gale ir gurkšnojau alų. Rojus man pasakojo apie visus Holisés šeimos narius paeiliui. Rojui gerai sekësi maldi visokį intelektualų šūdą. Arba maldi liežuviu. Busto sienas jie buvo nusikabinę daugybe nuotraukų vyruku, čiulpiančių plaukuotas dziundzes.

Buvo ten ir besimasturbuojančio Rojaus, beveik pasiekusio orgazmą, nuotrauka. Rojus pats ją padaré. Pats įjungé kameras. Vienas. Virvuté. Laidas. Kažkoks įtaisas. Rojus tikino turéjës pasismaukyt šešis kartus, kol išéjo tobula nuotrauka. Visos dienos triūsas. Ir štai: balsvas lašelis – meno kûrinys. Holisé išsuko iš greitkelio. Važiuot buvo netoli. Kai kurie turčiai turi pusantro kilometro ilgio įvažiavimus. Šis turéjo paprastesnį – vos penkių šimtų metrų. Išlipom. Atogrąžų sodai. Ketvertas ar penketas šunų. Didžiulių juodų gauruotų žvérių, kvailų apsiseilėjusių bestijų. Net nepasiekéme durų – terasoje su stiklu rankoje žvelgdamas į mus iš aukšto stovéjo jis, turcius. Ir Rojus sustugo:

– Ak, Harvi, niekše tu, kaip džiaugiuosi tave matydamas!

Harvis vos pastebimai šypteléjo:

– Ir aš džiaugiuosi tave matydamas, Rojau.

Viena iš didžiulių juodų bestijų įsikibo man į kairę koją.

– Patrauk savo šunį, Harvi, niekše tu, džiaugiuosi tave ma-
tydamas! – suklíkau aš.

– Aristoteli, BAIK tučtuojau!

Šuo nuspūdino sau, pačiu laiku.

Po to,

Karstémės aukštyn žemyn laiptais, nešiodami saliamį, mari-
nuotus vengriškus šamus, krevetes. Omarų uodegas. Riestainius,
Smulkiai kapotas balandžių šikneles.

Pagaliau viską sunešém. Atsisédau ir pasičiupau alaus. Bu-
vau vienintelis su kaklaraiščiu. Ir vienintelis, nupirkęs vestuvinę
dovaną. Paslėpiau ją tarp sienos ir Aristotelio apkramtytos kojos.

– Čarlzas Bukovskis...

Atsistojau.

– Ak, Čarlzas Bukovskis!

– Mhm.

Po to:

– Čia Marta.

– Sveika, Marta.

– O čia Elsė.

– Sveika, Else.

– O tiesa, – paklausé ji, – kad prisigéręs laužot baldus, daužot
langus, pjaustotės rankas ir panašiai, kai būnat prisigéręs?

– Mhm.

– Jūs tam per senas.

– Klausykit, Else, baikit čia šnekėt visokį mėšlą...

– O čia Tina.

– Labas, Tina.

Prisédau.

Vardai! Su pirmaja žmona pragyvenau dvejus su puse metų.
Vieną vakarą atėjo svečių. Pristačiau juos žmonai: „Čia pusgalvis

Lujis, čia Merė, Greitojo Čiulpimo Karalienė, o čia Nikas – pus-kvailis.“ Tada atsisukau į ją ir tariau: „O čia mano žmona... mano žmona... čia...“ Galų gale teko pažvelgt i ją ir paklaust: „KOKS, PO VELNIŪ, TAVO VARDAS?“

„Barbara.“

„O čia – Barbara“, – pasakiau jiems.

Zen mokytojas dar nepasirodė. Sédéjau ir siurbiau alų.

Paskui atėjo *dar* žmonių. Plūdo laiptais. Visa Holés šeimynėlė. Rojus, panašu, šeimos neturėjo. Vargšelis Rojus. Nedirbo nė dienos per visą savo gyvenimą. Pasiėmiau *dar* alaus.

O jie vis lipo laiptais: buvę kaliniai, sukčiai, invalidai, tamšių reikaliukų prasukinėtojai. Šeima ir draugai. Miniomis. Be vestuvių dovanų. Be kaklaraiščių.

Įsispraudžiau gilyn į savo kampą.

Vienas bičas atrodė labai sušiktai. Užlipt laiptais jam prireikė dvidešimt penkių minučių. Jis turėjo specialius ramentus, labai galingai atrodančius, su lenktom atramom rankoms. Specialios rankenos šen ir ten. Aliuminis ir guma. Jokio medžio. Taip ir įsi-vaidavau: narkotikus skiedė ar už pinigines skolas. Ji prakiurdė sédintį sename kirpėjo krėsle su drėgnu ir karštu rankšluosčiu ant veido. Tik nepataikė į keletą gyvybiškai svarbių taškų.

Buvo ten ir kitų. Kažkas dėstė Los Andželo universitete. Kažkas gabeno kvaišalus kinų žvejų laiveliais per San Pedro uostą.

Mane supažindino su žymiausiais mūsų amžiaus žudikais ir sukčiais.

O aš? Aš laikinai nedirbau.

Paskui priėjo Harvis.

– Bukovski, nori viskio su vandeniu?

– Aišku, Harvi, noriu.

Nuėjom į virtuvę.

– Kam tau kaklaraištis?
– Kelnių užtrauktukas sugedės. O trumpikės per ankštos,
Kaklaraiščio galas kaip tik pridengia kūšplaukius virš bybio.
– Manau, esi geriausias šiuolaikinis apsakymų rašytojas.

Nieks tau neprilygsta.

– Aišku, Harvi. Kur viskis?

Harvis parodė viskio butelį.

Harvis parodė viskio butelį.

– Geriu tik šitą rūšį, nes visada ją mini savo apsakymuose.

– Aš pakeičiau rūšį, Harvi. Radau geresnę.

– Kaip vadinas?

– Kad aš prisiminčiau.

Susiradau aukštą stiklą ir prisipyliau viskio perpus su van-

deniu.

– Nervus ramina, – paaiškinau jam. – Žinai juk?

– Aišku, Bukovski.

Išgēriau vienu gurkšniu.

– Dar nori?

– Žinoma.

Pasiėmiau antrą porciją, nuėjau į svetainę, atsisėdau savo kampe. Tuo tarpu vėl kilo triukšmas: Zen mokytojas ATVYKO!

Zen mokytojas dėvėjo labai įmantrius drabužius ir buvo vi-
salaik prisimerkęs. O gal jo akys nuo gimimo tokios.

Zen mokytojui prireikė stalų. Rojus laskė po visus namus
jų ieškodamas.

Tuo tarpu pats Zen mokytojas buvo labai ramus, labai malo-
ningai nusiteikęs. Išgēriau viskį, nuėjau pasiimti dar. Grįžau.

Įbėgo auksaplaukis vaikis. Gal vienuolikos metų.

– Bukovski, skaičiau keletą jūsų apsakymų. Esat pats geriau-
sias rašytojas iš visų mano skaitytū!

Ilgos šviesios garbanos. Akiniai. Liaunas kūnas.

– Puiku,
tavo pinigų. Ne-
nors stikliniam
tavim miegoti.

– Bukov-

Aš vardu Pola

Polo tév

pratau, kad jis

laiko blogu. K

Tačiau

– Viska

iš mano skait

O tada

palus...

Visur

kodami žval

– Po v

aš.

Kažka

ranka ir vis

perkūnais,

– Tur

– Pol

– Ats

– Sup

(Turc

Harv

Dosa³. Ap

3 John

– Puiku, mažyt. Tu dar paauk. Susituoksim. Gyvensim iš tavo pinigų. Nes imu pavargti. Galėsi demonstruot mane kokiamė nors stikliniame narve su skylutėmis orui. Leisiu berniukams su tavim miegoti. O pats žiūrėsiu.

– Bukovski! Vien dėl ilgų plaukų jūs laikote mane mergaitė! Aš vardu Polas! Mus juk supažindino! Jūs ką, *neatsimenat*?

Polo tėvas, Harvis, spoksojo į mane. Pamačiau jo akis. Ir supratau, kad jis jau nebelaiko manęs tokiu geru rašytoju. Galbūt net laiko blogu. Ką gi, amžinai neapsimetinési.

Tačiau vaikigalis nė kiek nesutriko:

– Viskas normaliai, Bukovski! Jūs vis tiek geriausias rašytojas iš mano skaitytų! Tėtis leido perskaityt *kai kuriuos* jūsų apsakymus...

O tada užgeso šviesos. Štai ko nusipelné vaikis už savo plepalus...

Visur buvo pilna žvakių. Visi ieškojo žvakių – vaikščiojo, ieškodami žvakių ir degiojo jas.

– Po velnį, čia tik saugikliai. Pakeiskit saugiklius, – tariau aš.

Kažkas pasakė, kad ne saugikliai, o visai kas kita, numojau ranka ir visiems degojant žvakes nuéjau į virtuvę dar viskio. Po perkūnais, ten stovėjo Harvis.

– Turi nuostabų sūnų, Harvi. Tavo berniukas, Piteris...

– Polas.

– Atsiprašau. Tie bibliniai vardai...

– Suprantu.

(Turčiai viską supranta, tik nė velnio nedaro.)

Harvis atkimšo naują butelį. Paplepėjom apie Kafką. Apie Dosą³. Apie Turgenevą ir Gogoli. Apie visą tą nyku mėšlą. Visur

³ John Dos Passos (1896–1970) – garsus JAV prozininkas.

sužibos žvakės. Zen mokytojas ketino imtis darbo. Rojus buvo da-
vės man du žiedus. Pačiupinėjau. Jie buvo vietoj. Visi laukė mūsy.
Aš laukiau, kol nuo tokio viskio kiekio Harvis parkris ant grindų.
Tačiau laukiau veltui. Jis išgérė dvigubai daugiau už mane ir vis
dar laikėsi ant kojų. Taip nedažnai pasitaiko. Kol jie degiojo žva-
kes, per dešimt minučių iškalėm beveik pusę litrinio butelio. Mes
išejome pas svečius. Atidaviau Rojui žiedus. Rojus prieš keletą
dienų buvo pranešęs Zen mokytojui, kad esu girtuoklis... nepati-
kimas... arba silpnadvasis, arba ištvirkęs... todėl ceremonijos metu
Bukovskio prašyti žiedų neverta, nes Bukovskis gali išvis nepasi-
rodyt. Arba gali pamest žiedus, apsivemti, pamesti Bukovskį.

Pagaliau ceremonija prasidėjo. Zen mokytojas émė vartytis
mažą juodą knygelę. Nestorą. Kokio šimto penkiasdešimties pus-
lapių.

– Prašau, – tarė Zenas, – ceremonijos metu nerūkyti ir ne-
gerti.

Ištuštinau stiklą. Stovéjau Rojui iš dešinės. Aplinkui visi tuš-
tino savo stiklus.

Zen mokytojas išspaudė drovią šypsenelę.

Krikščioniškas vedybų ceremonijas gerai įsiminiau iš savo
liūdnos patirties. Zenbudistinė ceremonija labai priminė krikščio-
niškąją, tik su nedidele kliedesių priemaiša. Kažkurią akimirką
buvo uždegtos trys mažos smilkalų lazdelės. Zenas turėjo jų visą
déžę – du ar tris šimtus. Uždegus viena lazdelė buvo įkišta į sti-
klainelį su smėliu. Tai buvo Zen lazdelė. Rojaus paprašė įbesti savo
degančią lazdelę iš vienos Zen lazdelės pusės, o Holisę – iš kitos.

Tačiau lazdelės stovéjo netinkamai. Vos pastebimai šyptelė-
jės, Zen meistras ištisė ranką ir suteikė lazdelėms naujos gelmės
ir dvasingumo.

O tada Zen mokytojas išsitraukė rudą rožinį.

Ištiesė ji Rojui.

– O ką dabar? – paklausė Rojus.

Po velnių, pagalvojau, Rojus amžinai skaito visokius niekus.

Negi negalėjo pasiskaityt apie savo paties vestuves?

Zenas pasilenkė ir uždėjo dešiniąją Holisės ranką ant kairiosios Rojaus. Taip rožinis apvijo abi rankas.

– Ar sutinkate...

– Sutinku...

(Ir čia zenbudizmas? – pagalvojau.)

– O jūs, Holise, ar...

– Sutinku...

Tuo tarpu žvakių šviesoje kažkoks šiknius šimtais pyškino ceremonijos nuotraukas. Mane tai nervino. Gal koks FTB agentas.

Čekšt! Čekšt! Čekšt!

Mes, žinoma, buvome niekuo dėti. Tačiau nervinausi, nes elgiamasi buvo neatsakingai.

Štai tada ir pastebėjau, kaip atrodo Zen mokytojo ausys žvakių šviesoje. Jos persišvietė, tarsi būtų padarytos iš ploniausio tualetinio popieriaus.

Dar niekada nebuvau matęs žmogaus tokiomis perregimomis ausimis, kaip Zen mokytojo. *Štai kas pavertė jį šventuoju!* Privalėjau gauti tas ausis! Nešiočiausi jas piniginėj, atiduociau savo katinui ar atminčiai pasilikčiau. O gal po pagalve laikyčiau.

Aišku, žinojau, kad tai manyje kalba visas išgertas viskis su vandeniu ir alus, tačiau vis dėlto, kita vertus, visai ir nežinojau.

Negalėjau liautis spoksojės į Zen mokytojo ausis.

O jie vis kalbėjo.

– ... o jūs, Rojau, ar pažadate nevartoti narkotikų, kol gyvensite su Holise?

Stojo nejauki tyla. Jie sugniaužė vienas kito karoliais apsučius rankas.

– Pažadu, – tarė Rojus, – nevartoti...

Netrukus viskas buvo baigta. Arba taip atrodė. Zen meistras išsitiesė visu ūgiu ir vos vos šyptelėjo.

Paliečiau Rojaus petį:

– Sveikinu.

Tada pasilenkiau. Suėmiau Holisės galvą ir pabučiavau jos nuostabias lūpas.

Visi sėdėjo kaip sédėjė. Silpnapročių nacija.

Niekas nė nepajudėjo. Žvakės degė kaip išprotėjusios.

Priėjau prie Zen mokytojo. Paspaudžiau ranką:

– Dėkoju. Neblogai atlikot ceremoniją.

Jis atrodė visai patenkintas ir pasijutau trupučiuką geriau. Tačiau likusieji gangsteriai – seniai iš Tamani Holo ir mafija buvo per daug kvaili ir išdidūs, kad spaustų ranką rytiečiui.

Tik vienas iš jų pabučiavo Holisę. Tik vienas paspaudė Zen mokytojui ranką. Galbūt tai buvo priverstinės vedybos? Na ir šeimynėlė! Žinoma, sužinočiau paskutinis, būčiau paskutinis, kuriam papasakotų.

Ceremonijai pasibaigus, pajutau, kad patalpoje labai šalta. Visi sėdėjo ir spoksojo vienas į kitą. Žmonija man visada liks paslaptimi, tačiau *kažkas* turi atliliki klouno vaidmenį. Nusiplėšiau savo žalią kaklaraištį ir sviedžiau jį į viršų:

– EI! JŪS, BYBIAČIULPIAII! NEGI NIEKS NENORI VALGYT?

Priėjau prie stalo ir ėmiau kimšti sūri, marinuotas kiaulės kojas ir vištelių pyzdutes. Keletas vargais negalais atsigavo, priėjo ir, nežinodami, ką toliau daryt, ėmė krautis maisto.

Priverčiau juos kramsnoti. Tada pasitraukiau ir ėmiausi viskio su vandeniu.

Virtuvėje pildamasis eilinę porciją nugirdau, kaip Zen mokytojas sako:

– Man metas.

– Ooo, neišeikit... – iš stambiausio per trejetą metų mafijožu susirinkimo gelmės pasigirdo senas, spigus moteriškas balsas. Netgi jis skambėjo visai nenuoširdžiai. Kokį velnią čia veikiu? O profesorius iš Los Andželo? Ne, Los Andželo profesorius priklauso tai pačiai kompanijai.

Reikėjo atgailos. Ar kažko panašaus. Ko nors, kas galėtų šiam vyksmui suteikti nors šiek tiek žmogiškumo.

Vos tik išgirdės, kaip Zen mokytojas uždaro paradines duris, iškaliau pilną stiklą viskio. Perlékiau per žvakių nušvestą kambarij, pilną besišnabždančių šunsnukių, susiradau duris (reikėjo kuri laiką dėl to pasistengti), atidariau duris, uždariau, ir štai aš... už penkiolikos laiptelių nuo pono Zeno. Norėdami nusileisti iki automobilių aikštélés, turėjome nulipti dar 45 ar 50 laiptelių. Pasivijau į svyruodamas, šokinédamas per laiptelius. Ir sušukau:

– Ei, meistre!

Zenas atsigréžė:

– Ko tau, seni?

Seni?

Sustojome ir įsisiprijome vienas į kitą ant įviju laiptų mėnulio nušvestame tropiniame sode. Atrodo, atėjo laikas užmegzti artimesnius santykius.

Ir aš jam pasakiau:

– Man reikia arba abiejų tavo supistų ausų, arba to supisto apdaro – to neoninio chalato, kurį apsivilkės!

– Išprotéjai, seni!

– Maniau, zenams užtenka drąsos nesisvaidyti familiariais ir tiesmukais pareiškimais. Nuvylei mane, mokytojau!

Zenas suglaudė delnus ir užvertė akis į dangų.

Aš jam pasakiau:

– Man reikia arba tavo supisto apdaro, arba supistų ausų!

Jis laikė suglaudęs delnus ir stebeilijosi į dangų.

Mečiausi laiptais žemyn, nepataikiau ant keleto laiptelių, bet vis dar skriejau į priekį, gal todėl ir neprasiskéliau smegeninės. Krisdamas žemyn pabandžiau užsimoti, bet buvau pernelyg įsibėgėjės, tarsi ką tik nutrūkės nuo grandinės ir praradės krypties nuovoką. Zenas mane pagavo ir pastatė ant kojų.

– Sūnau mano, sūnau...

Stovėjom akis į akį. Smogiau jam iš peties. Neblogai réžiau. Girdėjau, kaip jis šnypščia. Smogiau dar. Nepataikiau. Užsimojau per daug į kairę. Nukritau į kažkokius iš pragaro atvežtus augalus. Atsistojau. Vėl pajudėjau link jo. Ir méniesienoje pamačiau savo kelnių priekį – aptaškytą krauju, žvakių vašku ir vėmalais.

– Tuoj tu, išgama, sužinosi, kas tavo mokytojas! – pranešiau artėdamas. Jis laukė. Visą gyvenimą dirbus visų galų meistru, rau menys dar nebuvo visai suglebę. Smogiau jam tiesiai į pilvą, sudėjės į smūgi visus šimtą dešimt kilogramų savo svorio.

Zenas žagtelėjo, dar kartą maldaujamai žvilgtelėjo į dangų, kažką sumurmėjo rytiškai, vožė man vieną trumpą karatė smūgi, beveik švelniai, ir paliko susirietusį gulėti tarp idiotiškų Meksikos kaktusų ir panašių į augalus-žmogėdras krūmų iš neįžengiamų Brazilijos džiunglių. Gulėjau atsipalaidavęs mėnulio šviesoje, kol ėmė dingotis, kad viena iš purpurinių gėlyčių sėlina prie mano nosies ir nepastebimai bando užgniaužti kvėpavimą.

Po velnių, prireikė ne mažiau nei šimto penkiasdešimties metų, kad įveikčiau Harvardo klasikinę literatūrą. Pasirinkimo neturėjau: išsivadavau iš gėlytės gniaužtų ir ēmiau ropoti laiptais į viršų. Pasiekęs viršų atsistojau, atidariau duris ir jėjau. Niekas ma-

nės nepastebėjo. Jie vis dar skiedė visokias nesąmones. Susmukau savame kampe. Nuo karatė smūgio virš kairiojo antakio atsivėrė žaizda. Susiradau nosinę.

– Velniai rautų, man reikia išgerti! – sustugau.

Priéjo Harvis su stiklu. Gynas viskis. Iškaliau. Kodėl žmonių balsų gaudesys gali tapti tokiu beprasmišku? Pastebéjau moterį pristatyta kaip nuotakos motiną, demonstruojant savo kojutes, o šios atrodė visai neblogai – ilgos nailoninės kojinės, prašmatnūs bateliai smailiais kulniukais, nosys papuoštos mažais brangakmeniais. Sujaudintu net silpnaprotį, o aš buvau tik pusiau toks.

Atsistojau, priéjau prie nuotakos mamytės, užplėšiau sijoną į klubų, paskubomis išbučiavau jos gražius keliukus ir bučiniaišėmiau kilti aukštyn.

Žvakių šviesa man padėjo. Viskam.

– Ei! – ji staiga atsipeikėjo, – tu ką darai?

– Išpisiu tave kiaurai! Pisiu tol, kol šūdai ims iš šiknos kristi!

Nori?

Ji mane pastūmė ir aukštielninkas nukritau ant kilimo. Ištisiau kojas ir, norėdamas atsistoti, ėmiau blaškytis.

– Prakeikta amazonė! – surikau.

Galų gale po trejeto ar ketverto minučių pavyko atsistoti. Kažkas nusijuokė. Supratęs, kad kojos vėl mane laiko, patraukiau į virtuvę. Išipyliau išgert, išgēriau. Išipyliau dar, išėjau.

Jie visi buvo ten – suknisti giminės.

– Rojau, Holise? – paklausiau, – kodėl neišvymiojat vestuvinės dovanos?

– Tikrai, – atsiliepė Rojus. – Kodėl?

Dovana buvo suvyniota į 40 metrų folijos. Rojus ėmėsi išvyti. Pagaliau folija baigėsi.

– Laimingo šeimyninio gyvenimo! – sušukau.

Jie visi pamatė. Kambarje stojo mirtina tyla.

Tai buvo mažas rankų darbo karstelis, pagamintas geriausią Ispanijos amatininkų. Jo dugnas išmuštas rausvai raudonu veltiniu. Tiksliai tikro karsto kopija, tik rūpestingiau sumeistrauta.

Rojus nužvelgė mane žudančiu žvilgsniu, nuplėšė etiketę su instrukcija kaip išsaugoti paviršiaus blizgesį, įmetė ją į karstelį ir užvožė dangtelius.

Tvyrojo mirtina tyla. Vienintelė dovana buvo atmesta. Netruskus jie suėmė save į rankas ir vėl émė skiesti nesamones.

Nutilau ir aš. Tikrai didžiavausi mažuoju karsteliu. Valandų valandas ieškojau dovanos. Vos neišsikrausčiau iš proto. Kol pamačiau jį vienišą gulintį ant lentynos. Pačiupinéjau išorę, apverčiau, pažvelgiau į vidų. Kaina nemaža, bet mokéjau už tikrą meistrystę. Medis. Mažučiai vyriai. Visa kita. Man dar reikéjo purškiklio nuo skruzdélių. Parduotuvės užkaboriuose radau flakonelį „Juodosios vėliavos“. Skruzdės prie mano durų buvo susirentusios skruzdėlyną. Nusinešiau pirkinius prie kasos. Ten stovėjo mergaitė, padėjau pirkinius priešais ją. Parodžiau į karstą.

- Žinot, kas čia?

- Kas?

- Karstas!

Atidariau ir parodžiau jai.

- Nuo tų skruzdélių tuož išprotësiu. Žinot, ką ketinu daryt?

- Ką?

- Ketinu išgalabyt visas skruzdėles, sudėt jas į šitą karstą ir palaidot!

Ji nusijuokė.

- Praskaidrinot man dieną!

Jaunimas šiaisiai laikais ne pirštu penimas – daug aukštesnė rūsis. Sumokéjau ir išėjau...

Tačiau čia, vestuvėse, niekas nesijuokė. Juos pradžiugintų nebent raudonu kaspinu perrištas greitpuodis. Ir tai vargu.

Turčius Harvis pasirodė esas pats maloniausias. Gal dėl to, kad galėjo sau tai leisti? Prisiminiau, kad esu skaitės šį bei tą iš senovės kinų:

„Kuo norėtum tapti – dailininku ar turtuoliu? Geriau turtuoliu, nes dailininkas, rodos, amžinai sėdi ant turtuolio slenksčio.“

Siurbiau iš butelio ir man buvo į viską nusispjaut. Viskas kažkaip nepastebimai baigėsi. Atdidūriau ant užpakalinės savo automobilio sėdynės, Holisė vėl vairavo, o Rojaus barzda vėl lindo man į burną. Siurbiau iš butelio.

– Klausykit, jūs ką, išmetėt mano karsteli?! Juk žinot, aš jus abu myliu! Kodėl išmetėt mano karsteli?

– Žiūrėk, Bukovski! Štai jis, tavo karstelis!

– O, puiku!

– Nori jį pasiimt?

– Ne! Ne! Tai mano dovana jums! Vienintelė dovana jums!

Pasilikit! Prašau!

– Gerai.

Likusį kelią važiavom tylėdami. Gyvenau kieme netoli Hollivudo (savaime suprantama). Pastatyt automobilį buvo tikras galvos skausmas. Jie vargais negalais rado vietą už pusės kvartalo nuo mano namų. Pastatė automobilį, atidavė raktus. Žvelgiau, kaip jie pereina gatvę ir eina prie savo automobilio. Pasisukau eiti namo ir, vis dar žiūrédamas į juos ir laikydamas rankoje butelių su Harvio viskio likučiu, užsikabinau batu už kelnių atvarto ir nukritau. Krisdamas aukštielninkas, visų pirma instinktyviai bandžiau išsaugoti to puikaus viskio likutį, neleisti buteliui sudužti į cemen-
tą (motina su kūdikiu), krisdamas stengiausi atsitrenkti į žemę

pečiais, aukščiau iškelti galvą ir buteli. Buteli išgelbėjau, bet galva kaukštéléjau į asfaltą – POKŠT!

Jie stovéjo ir žiūréjo, kaip krentu. Prisitrenkiau beveik iki sąmonės praradimo, bet sugebéjau šúkteléti jiems per gatvę:

– Rojau! Holise! Palydékit iki namų, prašau, aš susitrenkiau!

Jie akimirką pastovéjo, žiūrédami į mane. O tada sulipo į automobilį, užvedé variklį, atsilošé sédynése ir ramutéliai nuvažiavo.

Man buvo už kažką atsilyginta. Tačiau už ką? Už karstelį? Kad ir kas tai būtų – naudojimasis automobiliu, klouno ar/ir pabrolilio vaidmuo... tolesniams naudojimui nebebuvau tinkamas. Žmonių giminę visada laikiau pasibjaurétina. Bet ypač pasibjaurétina ji buvo dėl šeimyninių santykių ligos, dėl vedybų, pakeičiančių galią ir savitarpio pagalbą; ta liga kaip opa, kaip raupsai užkrečia visus: jūsų artimiausią kaimyną, jūsų kvartalą, rajoną, miestą, apygardą, valstiją, naciją... visi savo korių akutēse bandydami išgyventi visuotinėje gyvuliškos baimės ir bukumo aplinkoje, griebia už subinės savo artimą.

Taip, gavau, kas priklauso, suvokiau tai, jiems palikus mane, né neišgirdus maldavimo.

Dar penkias minutes, pamaniau. Jei nieks nesutrukdydys pagulėt penkias minutes, atsikelsiu ir nušliaušiu namo, pasieksiu namus. Buvau paskutinė visuomenės atmata. Vaikis Bilis⁴ mano puspadžio nevertas. Dar penkias minutes. Leiskit nušliaužt į savo urvą. Išsilaižysiu žaizdas. Jei dar kartą pakvies mane į savo ceremonijas, pasakysiu, kur gali jas susikišti. Penkios minutės. Tik tiek ir tereikia.

Pro šalį éjo dví moterys. Atsisuko ir pažvelgė į mane.

– O, žiürék. Kas jam?

⁴ Vaikis Bilis (Billy The Kid) – devyniolikto amžiaus JAV kaubojus ir plešikas, tapęs JAV folkloro dalimi.

– Girtas.
– O gal jam negera?
– Ne, pažiūrėk kaip apsikabinęs butelį. Kaip vaiką.
Po velnių, Ėmiau staugti:
– AŠ JUMS PYZDAS IŠLAIŽYSIU! IŠLAIŽYSIU JŪSŲ PYZ-
DAS SAUSAI, SENOS KEKŠĘS!
– Oiiii!

Abi įbėgo į stiklinį daugiaaukštį. Pro stiklines duris. O aš gulėjau lauke negalėdamas atsikelti – geriausias kažkieno vestuvių pabrolys. Man tereikėjo nusigaut iki namų – įveikti 30 metrų. Tas pats, kas įveikti tris milijonus šviesmečių. Trisdešimt metrų iki nuomojamo būsto durų. Dar dvi minutės ir sugebésiu atsistot. Kiekvienas naujas bandymas suteikdavo jėgų. Senam girtuokliui visada pavyksta, tik duokit jam laiko. Vieną minutę. Dar vieną minutę. Ir pajėgčiau atsistot.

Ir tada pasirodė jie. Pamišeliškos šeimyninės pasaulio sąrangos dalis. Bepročiai, vargu ar užduodantys sau klausimus, kodėl priversti daryti tai, ką daro. Privažiavę paliko degt savo dvigubas raudonas šviesas. Išlipo. Vienas jų turėjo žibintuvėlį.

– Bukovski, – tarė tas su žibintuvéliu, – amžinai prisidirbi, ar ne?

Jis iš kažkur žinojo mano pavardę, jau buvau jam pakliuves.

– Klausykit, – tariau, – užkliuvau. Susitrenkiau galvą. Niekada neprarandu sveiko proto ir rišlaus mąstymo. Esu nepavojingas. Gal palydésit mane namo, vaikinai? Tik 30 metrų. Leiskit tik nuggiūt į lovą ir išsimiegot. Nejau jums neatrodo, kad tai būtų tikrai kilnus poelgis?

– Sere, dvi damos pranešė apie ketinimą jas išprievertauti.

– Ponai, niekada nebandyčiau vienu metu išprievertauti dviejų damų.

Vienas faras vis švietė man į veidą savo debilišku žibintuvėliu. Tai suteikė jam didžiulį pranašumo jausmą.

– Tik trisdešimt metrų iki Laisvės! Nejau, vaikinai, nesu prantat?

– Esi juokingiausias klounas mieste, Bukovski. Sugalvok geresnį pasiteisinimą.

– Aha, leiskit pagalvot... tai, kas guli prieš jus ant šaligatvio, yra galutinis vestuvių, zen vestuvių, produktas.

– Sakai, atsirado moteris, kuri *rimitai* bandė už tavęs ištakėti?

– Ne už *manęs*, mulki...

Policininkas su žibintuvėliu vožė juo per nosį.

– Prašom gerbti įstatymo sergėtojus.

– Atsiprašau. Užsimiršau truputį.

Kraujas bėgo mano kaklu ir varvėjo ant marškinėlių. Aš labai pavargau – nuo viso pasailio.

– Bukovski, – paklausė tas su žibintuvėliu, – kodėl tu amžinai prisidirbi?

– Pamirškit tas šūdinas šnekas, – atsakiau. – Vežkit mane į kalėjimą.

Jie užsegė man antrankius ir įgrūdo į galinę sėdynę. Ta pati sena liūdna pasaka.

Važiavo jie létai, kalbėdamiesi apie įvairiausius beprasmiškus dalykus – tarkim, apie tai, kad reiktų praplatinti verandą, pagilinti baseiną ar gale namo įrengti papildomą kambarį senelei. Paskui prašneko apie sportą – jie juk buvo tikri vyrai – „Dodžeriai“ dar turėjo šansą, net jei į pirmą vietą taikėsi dar dvi ar trys komandas. Vis tas pats šeimyniškumas – jei „Dodžeriai“ laimi, laimi ir jie. Jei žmogus nusileidžia Ménulyje, ir jie nusileidžia Ménulyje. Tačiau vos tik mirštantis iš bado paprašo dešimties centų – aha,

neturi dokumentų, pyzdink, šūdžiau. Čia tada, kai jie civiliniai
drabužiai. Dar né vienas mirštantis iš bado niekada neprašė faro
dešimties centų. Mūsų reputacija nepriekaištinga.

O tada mane paleido per įprastą mėsmalę. Po to, kai buvau
vos už 30 metrų nuo namų. Po to, kai buvau vienintelis gyvas žmo-
gus namuose, į kuriuos susirinko penkiasdešimt devyni svečiai.

Vėl atsidūriau toj ypatingoj ilgoj kuo nors kaltų žmonių eilėj.
Jaunesni dar nežinojo, kas jų laukia. Jie įsivélé į tamšius reikalus,
vadinamus KONSTITUCIJA ir jų TEISĖMIS. Jauni farai ir miesto
daboklėj, ir apygardoj girtuoklius naudojo treniruotėms. Turėjo
parodyt, ko verti. Man bežiūrint, jie jkišo vieną bičią į liftą ir ve-
žiojo aukštyn žemyn, aukštyn žemyn, o kai jį iš ten iškrapštė, sun-
ku buvo suprast, kas jis toks ir kuo buvo anksčiau – juodaodžiu,
kažką rėkusiu apie žmogaus teises. Paskui jie ēmési baltojo, kažką
rėkusio apie KONSTITUCINES TEISES; šoko keturiese ar penkiese
ir nuvilko taip greit, kad jis kojom nesiekė žemės. Parvilkę atgal,
atrémé į sieną, o jis stovėjo drebédamas, kūnas išmargintas raudo-
nais rumbais, stovėjo tirtėdamas ir krūpčiodamas.

Mane vėl nufotografavo. Vėl paémé pirštų atspaudus.

Nuvilko į girtuoklių kameral, atidarė duris. Reikėjo susirasti
vieta ant grindų tarp šimto penkiasdešimties žmonių. Vienas šik-
puodis visiems. Visur privemta ir primyžta. Susiradau sau vietelę
tarp likimo bendru. Buvau Čarlzas Bukovskis, įtrauktas į Kalifor-
nijos universiteto, esančio Santa Monikoje, literatūros archyva.
Kažkas ten laiké mane genijumi. Išsitiesiau ant lentų. Išgirdau jau-
ną balsą. Berniuko balsą.

– Ponas, nučiulpsių jumi už ketvirtuką!

Farai privaléjo atimt visus smulkius, kupiūras, asmens do-
kumentus, raktus, peilius ir taip toliau, įskaitant ir cigarettes, ir
duoti kvitą. Kurj arba pamesdavai, arba parduodavai, arba kas

– Nekvaliok! Nor
– Jie sakė, kad ma
– Įmanau virtus kiausinius
– Ak, niekšai. Prisė
– Ne, leisk man pris
Prėjau ir atsiėdau
– Kiek pinigų liko?
– Penkiolika dolerių.
– Greit išleidi.
– Na...
– Kada reiks mokėti
– Po dviejų savaičių.
– Žinau. Klausyk, ku
– O Dieve, prastos r
– užnė priekį. Tikėjausi p
lampo.

nors nušvilpdavo. Tačiau kameroj visada būdavo ir pinigu, ir ci-
garečių.

– Atleisk, vaiki, – atsakiau. – Jie atėmė iš manęs paskutinius centus.

Po keturių valandų įsigudrīna užmigti.
Ten.

Geriausias pabrolys zen vestuvėse. Tiesa, galiu lažintis, kad jaunikis su nuotaka tą naktį taip ir nepasipiso. O kai kam ir pa-
vyko.

SUSITAIKYMAS

Išlipau iš autobuso Ramparte, paėjau vieną kvartalą atgal iki Koronado, užkopiau į kalvelę, užlipau laiptais iki tako ir taku priejau prie savo durų. Prie durų stovėjau gan ilgai, saulė kepino rankas. O tada susiradau raktą, atsirakinau duris ir émiau lipti laiptais.

– Ei? – išgirdau šūktelint Madžę.

Neatsakiau. Létai lipau aukštyn. Buvau labai išblyškęs ir ko-
jos nelaiikė.

– Ei? Kas ten?

– Nesinervink, Madžę, tai tik aš.

Sustojau laiptų viršuje. Ji sédėjo ant sofutės, apsirengusi sena žalia šilko suknele. Rankoje laikė stiklą portveino, gérimas buvo su ledukais, toks, kokį mégą.

– Mažiu! – ji pašoko. Lyg ir džiaugėsi, mane bučiuodama.

– O, Hari, ar iš tikrujų sugrįžai?

– Galbūt. Jei ištversiu. Miegamajam yra kas nors?